

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/239/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114215226
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2114215226.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného splnomocnencom: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: H. G., nar. XX.XX.XXXX, adresa T. U. D., T. XXXX/XX, o zaplatenie 565,74 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 27C/255/2014-57 zo dňa 18.5.2015 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 27C/255/2014-78 zo dňa 17.10.2016 - v zamietajúcej časti, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom v napadnutej zamietajúcej časti **z r u š u j e** a v zrušenom rozsahu **vec v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie čiastočne vyhovel žalobe a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 188,58 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 31,43 Eur od 21.6.2011, 21.7.2011, 21.8.2011, 21.9.2011, 21.10.2011 a 21.11.2011, až do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Druhou výrokovou vetou súd zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Trnava č.k. 14Ro/351/2014-34 zo dňa 23.6.2014 a napokon treťou výrokovou vetou žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Dopĺňacím rozsudkom potom súd doplnil výrok o výrokovú vetu, že vo zvyšku súd žalobu zamietla.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 52 ods. 1, 2, § 54 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101 ods. 1, § 103, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa s použitím procesných ustanovení § 57 ods. 1 a 2 a § 82 ods. 1 OSP.

3. Súd pritom vychádzal zo skutkových zistení vyplynuvších mu z vykonaného dokazovania, že právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., uzatvorila so žalovanou Zmluvu o úvere č. 0285149035 dňa 30.11.2007, ktorou sa zaviazala žalovanej poskytnúť úver vo výške 995,82 Eur, pričom úroková sadzba bola 18,40%, prvá splátka splatná 20.12.2007, konečná splatnosť úveru 20.11.2011, výška splátky 31,43 Eur, poplatok za poskytnutie úveru 9,96 Eur, mesačný poplatok za správu úveru 1,99 Eur, periodicita splátok bola k 20. dňu mesačne a RPMN 25,80%. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2011 postúpil postupca Slovenská sporiteľňa, a.s., pohľadávku na žalobcu, pričom z prílohy k zmluve bolo zistené, že bola postúpená istina 1.926,34 Eur s príslušenstvom vo výške 326,87 Eur. Žalobca sa pritom žalobou domáhal zaplatenia neuhradených splátok splatných od 21.6.2010 do splatnosti 21.11.2011 s príslušenstvom a nedomáhal sa zaplatenia zvyšku postúpenej pohľadávky.

4. S poukazom na § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľov súd prvej inštancie vychádzal z toho, že povinnosťou súdu je z úradnej povinnosti prihliadať k premlčaniu a preto sa zaoberal možným premlčaním uplatneného nároku, bez toho, aby bola v konaní vznesená námietka premlčania. Po oboznámení sa s listinnými dôkazmi súd dospel k záveru, že pri aplikácii trojročnej premlčacej lehoty v zmysle § 100 a nasl. OZ, splátky splatné od 21.6.2010 do 3.6.2011 sú premlčané z dôvodu, že návrh bol doručený súdu dňa 3.6.2014. Súd preto vyhovel žalobe len v časti nepremľčaných splátok splatných od 20.6.2011 do 21.11.2011 spolu s úrokom z omeškania od splatnosti jednotlivých splátok ako uviedol vo výroku, nakoľko žalobca si uplatnil úrok z omeškania v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami. Vo zvyšku súd návrh z dôvodu premlčania zamietol.

5. O zrušení platobného rozkazu rozhodol s poukazom na § 173 ods. 2 OSP. O náhrade trov konania rozhodol s použitím § 142 ods. 2 OSP, pričom ustálil, že žalobca mal vo veci úspech v rozsahu 32,23%, žalovaná v rozsahu 67,77%, pričom jej celkový úspech je 35,54%. Nakoľko si žalovaná náhradu trov konania neuplatnila, zo spisu jej nevyplývajú, súd jej náhradu trov konania nepriznal.

6. V odôvodnení dopĺňacieho rozsudku súd prvej inštancie poukázal na to, že v odôvodnení rozsudku na str. 4 a 5 podrobne zdôvodnil z akých dôvodov zamietol návrh v časti premlčaných splátok splatných od 21.6.2010 do 3.6.2011, vo výroku rozsudku však opomenul rozhodnúť o zvyšku nároku žalobcu nad priznanú sumu 188,58 Eur s príslušenstvom. Preto v zmysle § 255 ods. 1 a 2 CSP vydal dopĺňací rozsudok, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol.

7. Proti uvedenému rozsudku v jeho zamietajúcej časti podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Po poukázaní na znenie ust. § 387 ods. 1, § 392 ods. 2 a § 397 Obchodného zákonníka, zdôraznil, že úverová zmluva bola uzavretá dňa 30.11.2007, pričom do 31.12.2007 sa vzťahovali ust. § 52 až § 54 OZ len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a iné zmluvy upravené v ôsmej časti OZ ako aj na zmluvu podľa § 55 OZ. Zmluva o úvere bola upravená v Obchodnom zákonníku. V dôsledku toho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ust. § 379 písm. f) ods. 3 OZ. Novelizovaným ust. § 52 ods. 1 OZ sa nespravujú nároky vzniknuté pred 1.1.2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 1.1.2008. Žalobca má za to, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, keďže bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere ako absolútny obchodno-závazkový vzťah a to aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Následne odvolateľ poukázal na rozhodnutia súdov, ktoré podporujú jeho názor: NS SR sp. zn. 7 MCdo 9/2014, 2 MCdo 3/2011, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/132/2013, 15Co/28/2013, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/138/2013, 11Co/546/2012, 11Co/71/2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/64/2013, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/157/2013. Na základe toho potom odvolateľ navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle § 220 OSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe, resp. aby v zmysle § 221 ods. 1 a 3 OSP rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pričom si zároveň uplatnil aj vyčíslenú náhradu trov odvolacieho konania.

8. Žalobca podal osobitné odvolanie aj proti dopĺňaciemu rozsudku, v ktorom uviedol, že na podanom odvolaní trvá a z opatrnosti podáva aj toto odvolanie s odôvodnením, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom argumentoval obdobne ako v predchádzajúcom odvolaní. Výpočet rozhodnutí súdov, o ktoré opieral svoje rozhodnutie doplnil odkazom na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/34/2015, 23Co/640/2015, 25Co/132/2015, 25Co/176/2015 a 25Co/353/2015. V závere odkázal tiež na komentár k § 52 Občianskeho zákonníka prof. JUDr. D. H., Csc. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe, resp. v zmysle § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom si opätovne uplatnil vyčíslenú náhradu trov odvolacieho konania.

9. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP. Keďže ale odvolanie bolo

podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho podania bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania odvolania, teda podľa príslušných ustanovení OSP. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo, za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 204 ods. 1 v čase odvolania proti rozsudku účinného OSP a § 362 ods. 1 CSP účinného v čase podania odvolania voči dopĺňaciemu rozsudku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP a § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP a § 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP, ktoré má ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. g) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na príp. vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že hoci odvolací dôvod neobstoí, je nevyhnutné rozsudok v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom v zamietajúcej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 CSP).

11. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že žalobou uplatnený nárok žalobcu je premlčaný, v dôsledku čoho nemohol byť súdom priznaný. Podľa odvolania sporným bolo, či na posúdenie premlčania daného nároku sa majú uplatniť Občiansky zákonník (§ 100 a nasl.) alebo Obchodný zákonník (§ 387 a nasl.). Nebolo pritom pochybným, že zmluva o splátkovom úvere, ktorú uzavrel žalovaný ako dlžník s právnym predchodcom žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava ako veriteľom dňa 30.11.2007 je v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodom, ktorý sa spravuje treťou časťou Obchodného zákonníka o obchodných záväzkových vzťahoch a to bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu. Otáznym je, či to platí bezvýnimčne aj vo vzťahu inak spotrebiteľskom.

12. Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa najskôr v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.6.2007. Nadväzne dňa 1.7.2007 nadobudol účinnosť nový Zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., ktorý v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy v § 3 ods. 3 zakotvil, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

13. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. definoval spotrebiteľské zmluvy v ust. § 52 rozdielne v období od 1.4.2004 do 31.12.2007 a rozdielne v období od 1.1.2008. Ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka v znení v období od 1.4.2004 do 31.12.2007 zakotvovalo, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v 8. časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľom podľa ods. 2 cit. ust. je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 3 cit. ust. je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. S účinnosťou od 1.1.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu už definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v období od 1.4.2004 do 31.12.2007, teda v čase uzavretia predmetnej zmluvy, zmluva o úvere, ktorá je upravená v Obchodnom zákonníku, pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 Občianskeho zákonníka nespadála. Je ale nesporné, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle cit. § 23a zák. č. 634/1992 Zb. v znení od 25.11.2004, keďže ide o zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka a jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Predmetná zmluva je teda v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky spotrebiteľskou zmluvou.

16. Keďže z ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka nie je možné vyvodiť, že 5. hlava Občianskeho zákonníka sa vzťahuje len a výlučne na tie spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 52 ods. 1, odvolací súd je toho názoru, že všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka je nevyhnutné aplikovať i na spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v cit. ust. § 23a Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb.

17. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ, jedná sa o vzťah občianskoprávny. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd pri skúmaní každej otázky má aplikovať právnu úpravu, ktorá je priaznivejšia pre žalovaného ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch.

18. Nemožno opomenúť ani ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútného obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchýliť od občianskoprávnej úpravy v otázkach, ktorá sú na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy.

19. Ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka aj v znení účinnom do 31.12.2014 treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce nevyžaduje transpozíciu v prípade dualistickej úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ). Odvolací súd poznamenáva, že aj právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, no je citlivejšia, zohľadňuje aspekt informovanosti spotrebiteľa, explicitne priznáva rovnaké práva aj ručiteľovi, garantuje efektívnejšie uplatnenie práva pri plynutí času pri zlom úmysle veriteľa a pod. Nemožno prehliadnuť fakt, že sú to predovšetkým dodávatelia, ktorí uplatňujú veci na súde. Spory vyvolané spotrebiteľmi sú len veľmi zriedkavé, a preto argument o obchodnom práve a rovnosti „pre všetkých“ je objektívne značne relativizovaný.

20. Je preto potrebné uzavrieť, nepopierajúc pritom povahu úverovej zmluvy ako absolútného obchodu, že na posúdenie úverového vzťahu zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je už ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012), ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny

obchod upravený v Obchodnom zákonníku, nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. Pokiaľ žalobca v odvolaniach poukazuje na viaceré rozhodnutia súdov podporujúce jeho názor, že na premlčanie nárokov zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy je potrebnú uplatniť ust. Obchodného zákonníka o premlčaní, je potrebné poukázať na to, že sa jedná všetko o staršie rozhodnutia súdov, ktoré boli prekonané vyvíjajúcou sa súdnou praxou, ktorá sa napokon ustálila na potrebe aplikácie ust. Občianskeho zákonníka na premlčanie nárokov zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere.

21. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.03.2013, sp. zn. 6 MCdo/4/2012 súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

22. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 Občianskeho zákonníka. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí z 26.11.2015 sp. zn. 4 MCdo 17/2014. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazuje na rozhodnutia súdov s opačným právnym názorom, treba uviesť, že táto nejednotnosť bola už prekonaná.

23. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvej inštancie premlčanie uplatnenej pohľadávky posudzoval podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a zohľadnil trojročnú premlčaciu lehotu, postupoval správne.

24. Následne odvolací súd skúmal právne posúdenie premlčania uplatňovaného nároku a otázku, či na daný prípad bolo možné aplikovať ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, a to aj so zreteľom na skutočnosť, že na Ústavný súd SR, bol v čase prvoinštančného konania podaný návrh na posúdenie súladu ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

25. Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom do 26.7.2018, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

26. Ustanovenie § 5b bolo do Zákona o ochrane spotrebiteľa vnesené novelou, zákonom č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom platnosť a účinnosť nadobudlo 1. mája 2014. Na základe predmetného ustanovenia § 5b z. č. 250/2007 Z. z., sa súdu (ktorý je možné považovať za orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy) ukladala povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie v spotrebiteľských veciach, aj keď sa ho spotrebiteľ nedovoľá. Predmetnému ustanoveniu sa prisudzoval v súdnej praxi procesný charakter, preto bolo aplikované súdmi aj v konaniach, ktoré sa začali ešte pred účinnosťou tohto ustanovenia.

27. Dňa 8.9.2015 podal Okresný súd Košice II. na Ústavný súd SR návrh na rozhodovanie o súlade § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Ústavný súd SR tento návrh prijal na ďalšie konanie uznesením zo dňa 9.11.2016 pod č. k. PL. ÚS 11/2016-7.

28. Nálezom PL. ÚS 11/2016-60 zo dňa 7.2.2018 Ústavný súd SR rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Predmetný nález bol vyhlásený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa 27.9.2018, čím stratilo ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. účinnosť.

29. Ústavný súd SR vo svojom náleze PL. ÚS 11/2016-60 zo dňa 7.2.2018 v bode 51. uzavrel, že predmetné ustanovenie prekračuje prah komponentu právnej istoty ako súčasť princípu právneho štátu, ako aj práva na súdnu ochranu, čím je porušený princíp legality ako komponent procesnej férovosti, a takto aj „férovosť“ legislatívna chránená čl. 1 ods. 1 Ústavy.

30. Podľa § 193 veta prvá CSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná.

31. Podľa § 41 ods. 2 zák. č. 38/1993 Zb. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, nález, ktorým sa zistil nesúlad právnych predpisov s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, vyhlási sa spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Nález je všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov.

32. Podľa § 41a ods. 1 zák. č. 38/1993 Zb., právny predpis, jeho časti alebo niektoré jeho ustanovenia strácajú účinnosť dňom vyhlásenia nálezu Ústavného súdu v Zbierke zákonov.

33. V zmysle § 41b ods. 2 zák. č. 38/1993 Zb., ostatné právoplatné rozhodnutia vydané v civilnom procese alebo správnom konaní na základe právneho predpisu, ktorý celkom, sčasti alebo v niektorom ustanovení stratil účinnosť, zostávajú nedotknuté; povinnosti uložené takýmito rozhodnutiami nemožno nútene vymáhať.

34. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

35. V právnoaplikačnej praxi sa uplatňuje základné interpretačné pravidlo zakotvené v čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Ide o generálny interpretačný princíp uplatňovaný súdom aj vo svojej rozhodovacej činnosti.

36. Ústavný súd SR vo svojom náleze č. k. I. ÚS 316/06-37 zo dňa 20.12.2006 konštatoval, že: „Hoci Ústava SR a Zákon o ústavnom súde nemajú výslovné ustanovenia o hmotnoprávnych účinkoch nálezu o nesúlade vydaného pred právoplatným skončením konania, treba dôjsť k jednoznačnému záveru, že v týchto veciach nastávajú hmotnoprávne účinky pre všetkých účastníkov konania ex tunc. Ak sa totiž tieto účinky prejavujú ex tunc vo veciach judikovaných právoplatne pred uverejnením nálezu, potom a fortiori to musí tak byť vo veciach neskončených právoplatne v momente uverejnenia nálezu o nesúlade. Opačný výklad je priamym popretím princípu zachovania ústavnosti a zároveň neprípustným absolutizovaním princípu právnej istoty. ... Takýto záver korešponduje aj so stanoviskom pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/06 z 11.10.2006, ktorým ústavný súd prijal zjednocujúce stanovisko k odchylným právnym názorom senátov ústavného súdu...“ (rovnako aj nález Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 48/06-24 zo dňa 14.6.2006).

37. Vzhľadom na uvedené východiská, nálezom Ústavného súdu vo veci sp. zn. PL. ÚS 11/2016 stratilo ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. účinnosť ex tunc, t. j. bolo anulované od počiatku, hľadá sa naň ako by nikdy nebolo účinné, a teda nikdy nebolo súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky. V zmysle ust. čl. 152 ods. 4 Ústavy SR predmetné ustanovenie nemalo byť v právnej praxi ani nikdy aplikované. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvej inštancie v danom prípade oprel svoje

zamietajúce rozhodnutie o také znenie § 5b zák. č. 250/2007 Z. z., ktoré v čase jeho rozhodovania nebolo účinné, teda súd rozhodol v rozpore s Ústavou SR a zákonom, čím nielenže vec nesprávne právne posúdil, keď pristúpil k posudzovaniu otázky premičania nároku žalobcu z úradnej povinnosti a nie na námietku dlžníka, ale nakoľko nezvolil postup podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP účinného v čase rozhodovania súdu (akt. § 162 ods. 1 písm. b/ CSP), svojím postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd uzatvára, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

38. V dôsledku vyššie uvedeného nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávneho procesného postupu, sa potom prvoinštančný súd už dôsledne nezaoberal právnou a vecnou správnosťou a dôvodnosťou žalobcom uplatňovaných nárokov na zaplatenie žalovanej sumy, a neposkytol tak žalovanému spotrebiteľovi ex offo komplexnú súdnu ochranu jeho práv a v tomto smere nevykonal ani potrebné dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na ust. § 295 CSP v zmysle ktorého v danom spore, ktorý je sporom s ochranou slabšej strany súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, pričom súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí takýto dôkaz.

39. S poukazom na vyššie uvedené bolo potom nevyhnutným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s jeho opravným uznesením v napadnutej zamietajúcej časti, ako i v závislom výroku o trovách konania, s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil, keďže súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, (posudzovaním premičania z úradnej povinnosti), pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ako aj z dôvodu, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súd nevykonal v danom prípade nevyhnutné dôkazy, pričom vzhľadom na rozsah potrebného dokazovania nie je účelné doplniť dokazovanie až v konaní pred odvolacím súdom, a podľa § 391 ods. 1 CSP v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

40. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude opätovne vec v zrušenom neprávoplatnom rozsahu preskúmať, zaoberať sa pritom vecnou aj právnou správnosťou a dôvodnosťou žalobcom uplatnených nárokov, za tým účelom v súlade s ust. § 295 CSP doplniť dokazovanie, jeho výsledky nadväzne opätovne komplexne vyhodnotiť, posúdiť podľa príslušných hmotnoprávných ustanovení a následne v právoplatne neskončenej časti znova vo veci rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí pritom prvoinštančný súd rozhodne zároveň aj o náhrade trov konania včítane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 CSP).

41. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).